

Π3.2.2. Κοινωνικές Ιστορίες που αφορούν στην Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη και στην κατανόηση κοινωνικών καταστάσεων για μαθητές με αναπηρία

Π3.2.3. Κοινωνικές Ιστορίες που αφορούν στη διαχείριση κινδύνων και κρίσεων για την ασφάλεια και υγεία των μαθητών με αναπηρία

**Παπαμιχαλοπούλου Ελευθερία,
Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής
Τ.Ε. 1^ο Νηπιαγωγείου Ελληνικού
Υπ. Διδάκτορας Ειδικής Αγωγής, Τ.Ε.Α.Π.Η. ΕΚΠΑ**

«Καθολικός Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Προσβάσιμου Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού» -Οριζόντια Πράξη με MIS 5001313

Παραδοτέα Π3.2.2. και το Π3.2.3.

- Ανάπτυξη έντυπου και ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικό με τη μορφή των **Κοινωνικών Ιστοριών** προκειμένου να προσεγγιστούν και να διδαχτούν κοινωνικές, συναισθηματικές και επικοινωνιακές δεξιότητες καθώς και δεξιότητες ζωής και αυτόνομης διαβίωσης για μαθητές με ΔΑΦ, νοητική αναπηρία ή και άλλες αναπηρίες.
- **Ενιαίο εγχειρίδιο** – οδηγός με εκπαιδευτικό υλικό
- Το υλικό αυτό μπορεί να αξιοποιηθεί και από μαθητές χωρίς αναπηρίες στο γενικό σχολείο.

Το πλαίσιο ανάπτυξης

Οι **Κοινωνικές Ιστορίες** θα αναπτυχθούν με βάση:

- το Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου αλλά και του Δημοτικού και θα περιλαμβάνουν στόχους και θεματικές που αφορούν στην **Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη**.
- θα συνδέονται με τους άλλους τομείς του ΠΣ.

Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη

Για τους μαθητές με αναπηρία λόγω των ιδιοτεροτήτων που εμφανίζουν στους τομείς προσωπικής ανάπτυξης, αυτονομίας και αυτοεξυπηρέτησης, προτείνεται η αξιοποίηση εκπαιδευτικών προσεγγίσεων που στηρίζονται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, στο μαθησιακό τους προφίλ, στα ενδιαφέροντα, στις κλίσεις τους λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη το κοινωνικοπολιτισμικό τους υπόβαθρο.

Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη

Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία η ανάπτυξη κοινωνικοσυναισθηματικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων μαθητών με αναπηρία και η πρόσβασή τους στο Π.Σ. επιτυγχάνεται αποτελεσματικά με την αξιοποίηση των **Κοινωνικών Ιστοριών** στη μαθησιακή και εκπαιδευτική διαδικασία

Το πλαίσιο ανάπτυξης- Στόχοι

- στη διδασκαλία **κατάλληλων κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων, στάσεων, αξιών και συμπεριφορών,**
- στη διαχείριση και επίλυση **προβλημάτων και δυσκολιών,**
- στην **τήρηση κανόνων,**
- στη **μείωση του άγχους,**
- στην εκμάθηση **δεξιοτήτων αυτόνομης διαβίωσης,**
- στην αιτιολόγηση και κατανόηση της **συμπεριφοράς των άλλων,**
- στην προετοιμασία των μαθητών για **νέα γεγονότα και εμπειρίες,** όπως οικογενειακές διακοπές, επίσκεψη στον γιατρό, κ.α.,
- στην **ενσυναίσθηση**
- στην απόκτηση **θετικών συμπεριφορών**
- στη διαχείριση και επίτευξη **αλλαγών στη ζωή** του μαθητή
- στη διδασκαλία **θετικών συμπεριφορών, ρουτινών** και εισαγωγή **νέων ρουτινών** στο σχολείο καθώς επίσης και στο σπίτι ή και στην τοπική κοινότητα
- στη **διαχείριση των σχολικών προγραμμάτων**
- στην **απόκτηση γνώσεων** που αφορούν στα διάφορα γνωστικά αντικείμενα

Τι είναι οι κοινωνικές ιστορίες

- Είναι μια **σύντομη ιστορία** με συγκεκριμένη μορφή που στοχεύει να περιγράψει με αντικειμενικό τρόπο μια **κοινωνική κατάσταση**, ένα άτομο, μια **ικανότητα**, ένα **γεγονός** ή μια **έννοια** που σχετίζεται με το μαθητή - στόχο (Gray, 2010, 2015).

Οι κοινωνικές ιστορίες

Στόχο τους αποτελεί ο μαθητής να αποσαφηνίσει και να κατανοήσει βαθύτερα μια κοινωνική κατάσταση, βοηθώντας τον να αποκτήσει τις δεξιότητες εκείνες που θα οδηγήσουν σε κατάλληλες κοινωνικές συμπεριφορές.

Οι κοινωνικές ιστορίες

- Παρόλο που οι Κοινωνικές Ιστορίες είχαν ως στόχο τη βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων μαθητών που ανήκουν στο φάσμα του αυτισμού, ωστόσο, τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης μεθόδου **υπήρξαν επιτυχή και σε παιδιά με άλλες κοινωνικές, επικοινωνιακές ιδιαιτερότητες/δυσκολίες και διαφοροποιήσεις, καθώς και σε άτομα τυπικής ανάπτυξης** (Gray, 2010, 2015)

Στάδια ανάπτυξης

- Ακριβής καθορισμός θέματος
- Συλλογή πληροφοριών
- Συγγραφή κοινωνικής ιστορίας
 - ✓ Χρήση συγκεκριμένων **ειδών προτάσεων** (περιγραφικές προτάσεις, προτάσεις προοπτικής, καθοδηγητικές προτάσεις, προτάσεις ελέγχου)
 - ✓ Χρήση **συγκεκριμένου προσώπου**
 - ✓ **Εικονογράφηση ή φωτογραφία** με συνοδεία κειμένου

Τι θα περιλαμβάνει ο οδηγός

1. Αναφορά στον **ορισμό** των Κοινωνικών Ιστοριών, στα **στάδια ανάπτυξής** τους με παραδείγματα, στο πλαίσιο και στον **τρόπο εφαρμογής** τους και στην **αποτελεσματικότητά** τους
2. **Οδηγίες** και τα **ανάλογα εργαλεία** (templates, κ.α.) για τη δημιουργία και αξιοποίηση των Κοινωνικών Ιστοριών από τους εκπαιδευτικούς
3. Μια **σειρά από Κοινωνικές Ιστορίες**, τις οποίες ο εκπαιδευτικός μπορεί να τις αξιοποιήσει ανάλογα με τις δυσκολίες που θα αντιμετωπίσει μέσα στην τάξη
4. **Οδηγίες** για το πώς μπορεί ο εκπαιδευτικός να τις διαφοροποιήσει/προσαρμόσει ανάλογα με το προφίλ των μαθητών

Τι θα περιλαμβάνει ο οδηγός

- Θα καλύπτουν μια μεγάλη γκάμα θεματικών ενοτήτων
- Διαφορετικές μορφές:
 - ως προς το μέγεθος (μικρή ιστορία, μεγάλη, τη δομή: όπως μια εικόνα και πρόταση/περίοδος ανά σελίδα, πολλές εικόνες ανά σελίδα, κ.α.)
 - την εικονογράφηση,
 - καθώς και με διαφοροποίηση με βάση τη μέθοδο *'Easy to Read'* κ.α. ανάλογα με το μαθητή και την ηλικία και τη βαθμίδα εκπαίδευσης
- Θα είναι **επεξεργάσιμες** και θα περιλαμβάνουν **κείμενο με τις αντίστοιχες φωτογραφίες ή εικόνες** (μορφή σκίτσων ή εικονογραμμάτων ή εικόνων).

Η δομή των κοινωνικών ιστοριών

- Στόχο
- Διάρκεια
- Πλαίσιο εφαρμογής (νηπιαγωγείο, δημοτικό, ΕΕΕΚ),
- Υλικά
- Δραστηριότητες επέκτασης
- Περιγραφή της αξιοποίησης της κοινωνικής ιστορίας
- Αξιολόγησή της και εναλλακτικές δράσεις.

Περιεχόμενο Κοινωνικών Ιστοριών (Π3.2.2 και Π3.2.3)

A. (Π3.2.2)

***Κοινωνικές Ιστορίες που αφορούν στην
Προσωπική & Κοινωνική Ανάπτυξη και στην
κατανόηση κοινωνικών καταστάσεων για μαθητές
με αναπηρία***

- Κοινωνικές Ιστορίες για τον **εαυτό -εικόνα του εαυτού, ταυτότητα**
- Κοινωνικές Ιστορίες για τις **αισθήσεις και το σώμα** (αισθητηριακές εμπειρίες)
- Κοινωνικές Ιστορίες για την **Αυτονομία-Φροντίδα εαυτού**
- Κοινωνικές Ιστορίες για τα **συναισθήματα**

- Κοινωνικές Ιστορίες για τον **χαρακτήρα** και τα **χαρακτηριστικά** της **προσωπικότητα**
- Κοινωνικές Ιστορίες για τις **αξίες**
- Κοινωνικές Ιστορίες για την **Επικοινωνία**
- Κοινωνικές Ιστορίες για τις **Κοινωνικές Επισκέψεις και Εκδηλώσεις**
- Κοινωνικές Ιστορίες για τη **φιλία**

B. (Π.3.2.2)

***Κοινωνικές Ιστορίες για το σχολείο και την
ενίσχυση της αυτονομίας του μαθητή***

- Κοινωνικές ιστορίες για τη **λειτουργία του σχολείου**
- Κοινωνικές ιστορίες για το **σχολικό πρόγραμμα**
- Κοινωνικές Ιστορίες για την **ακολουθία κανόνων** στο σχολείο
- Κοινωνικές Ιστορίες για τις **σχολικές επισκέψεις-εκδηλώσεις-εκδρομές** εντός και εκτός του σχολείου

- ***Π3.2.3. Κοινωνικές Ιστορίες που αφορούν στη διαχείριση κινδύνων και κρίσεων για την ασφάλεια και υγεία των μαθητών με αναπηρία***

- Κοινωνικές Ιστορίες για τη **διαχείριση των συναισθημάτων**
- Κοινωνικές Ιστορίες για τα **ατυχήματα και τις αρρώστιες**
- Κοινωνικές Ιστορίες για τη **διαχείριση των κινδύνων στο σπίτι και στο σχολείο**
- Κοινωνικές Ιστορίες για την **αλλαγή ρουτίνας και διαχείριση απρόοπτων καταστάσεων**

Παράδειγμα Κοινωνικής Ιστορίας

Πώς παίζω ένα επιτραπέζιο παιχνίδι

Στόχοι Κοινωνικής Ιστορίας

- ❖ να κατανοήσει το παιδί τη διαδικασία ενός παιχνιδιού: πως διαλέγει το παιχνίδι, ανοίγει το κουτί, μαζεύει το παιχνίδι, το τοποθετεί πάλι στη θέση του
- ❖ να μπορέσει το παιδί να παίξει με έναν φίλο του ένα επιτραπέζιο παιχνίδι, να επιλέγει το παιχνίδι που αρέσει και στα δυο παιδιά, να δέχεται τη βοήθεια του φίλου του, να μάθει να περιμένει τη σειρά του κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού.

1^η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ- Α΄ ΕΚΔΟΧΗ

Παιχνίδια με τους φίλους μου:

Πως παίζω ένα επιτραπέζιο παιχνίδι

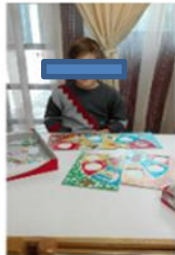
Στην γωνιά των επιτραπέζιων υπάρχουν πολλά παιχνίδια

Διαλέγω ένα επιτραπέζιο που μου αρέσει.

Βγάζω τα κομμάτια μέσα από το κουτί.

Και ξεκινάω το παιχνίδι...

Όταν τελειώνω βάζω τα κομμάτια μέσα στο κουτί!

Τοποθετώ πάλι το επιτραπέζιο παιχνίδι πίσω στη θέση του.

Είναι ωραίο να παίζω με τα επιτραπέζια παιχνίδια!

2^η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

- **Παιχνίδια με τους φίλους μου: Παίζω μαζί με τους φίλους μου**

Παιχνίδια με τους φίλους μου 2. Παίζω παρέα με τον φίλο μου

Στη γωνιά με τα επιτραπέζια υπάρχουν πολλά παιχνίδια.

Διαλέγω μαζί με τον φίλο μου το παιχνίδι που προτιμάμε και οι δυο μας.

Καθόμαστε ο ένας απέναντι από τον άλλον.

Ανοίγουμε το παιχνίδι.

Αποφασίζουμε πως θα ξεκινήσουμε το παιχνίδι.

Αρχίζουμε να συναρμολογούμε τα κομμάτια.

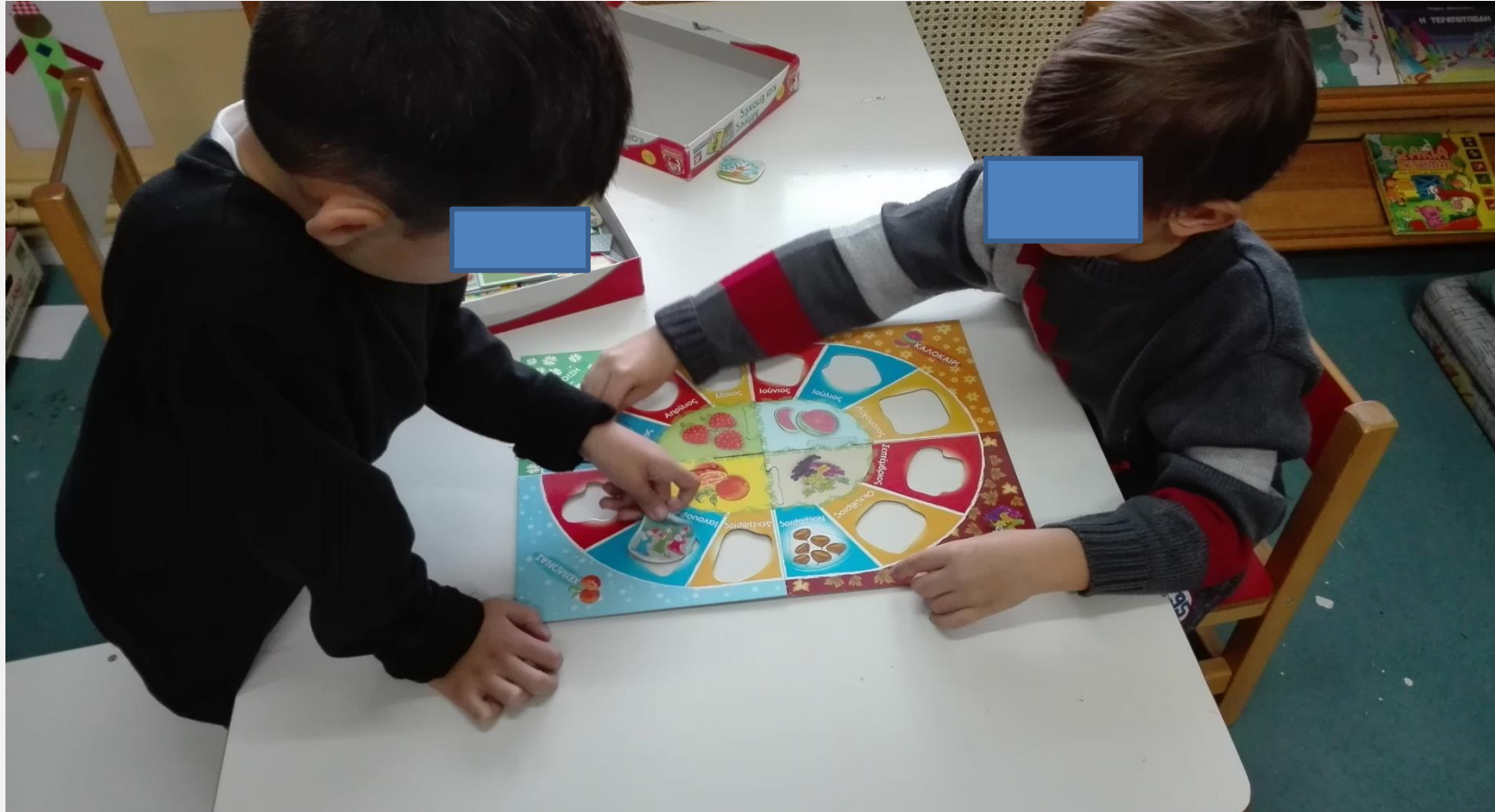
Ενώνουμε τα μεγάλα κομμάτια.

Προσθέτουμε μαζί τα μικρότερα.

Άλλες φορές βάζω εγώ το κομμάτι που λείπει

Άλλοτε πάλι βάζει το άλλο παιδί το κομμάτι που λείπει.

Όταν δεν ξέρω που μπαίνει ένα κομμάτι...

...τότε με βοηθάει ο φίλος μου.

Το παιχνίδι είναι έτοιμο και είμαστε χαρούμενοι!!

Τώρα που τελειώσαμε δεν ξεχνάμε να βάλουμε τα κομμάτια πάλι μέσα στο κουτί.

Κλείνουμε το κουτί

Είναι ωραίο να παίζεις παιχνίδια παρέα με τους φίλους σου. Πέρασαμε υπέροχα!

Ευχαριστούμε θερμά...

Ελευθερία Παπαμιχαλοπούλου
eri.papa@gmail.com

«Καθολικός Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Προσβάσιμου Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού» -Οριζόντια Πράξη με MIS 5001313

